

ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про органи самоорганізації населення у місті Харкові [Електронний ресурс] : затв. рішенням 39 сесії Харк. міс. ради 5 скликання від 23.12.2009 р. № 364/09. – Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/document/view/id/40342>. – Назва з екрана.
2. Бульба В. Аналіз діяльності органів самоорганізації населення в Україні / В. Бульба, А. Меляков // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2011. – Вип. 1 (8). – С. 280–287.
3. Онупрієнко А. М. Проблеми взаємодії органів самоорганізації населення та органів місцевого самоврядування / А. М. Онупрієнко // Форум права. – 2012. – №4. – С. 706–710.
4. Сидорина Т. Ю. Два века социальной политики / Т. Ю Сидорина. – М. : РГГУ, 2005. – 442 с.
5. Ткаченко О. О. Актуальні проблеми розвитку управлінських систем: досвід, тенденції, перспективи / О. О. Ткаченко // Зб. тез VI студент. наук.-практ. конф., 20 квіт. 2011 р. (Електронне видання) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2011-2/index.html>. – Назва з екрана.

Г. І. Вальковець, аспірантка, м. Київ

ПРИЧИНИ ПОЛІТИЧНИХ ПРОТЕСТІВ В УКРАЇНІ КІНЦЯ 2013 – ПОЧАТКУ 2014 Р.

Не викликає сумнівів твердження про те, що первинний протест — це психологічна конструкція, яка активізується в умовах певного дискомфорту. Останній може бути викликаний різними чинниками: соціально-побутовими, культурними, моральними, економічними та ін. Виникнення політичного спротиву зумовлюється незадоволенням соціально-політичними процесами, гуманітарною політикою влади, конкретними політичними рішеннями владних органів тощо.

Причин для незадоволення населення соціально-політичними реаліями в Україні на момент початку масових протестів у середині листопада 2013 р. було більш ніж достатньо. Серед них слід виокремити: соціальну незахищеність, складність ведення бізнесу, процвітаюче рейдерство, деградуючу медицину та освіту, відсутність діалогу між владою і громадянським суспільством, слабкість останнього, величезну фінансово-майнову прірву між найбагатшими та злиденною більшістю, утиски демократичних прав і свобод, у тому числі свободи слова та свободи мирних зібрань, жорстку владну вертикаль і, як наслідок, зосередження всієї повноти влади в руках одного угру-

повання, знищення інституту незалежного суду як такого та ін. На фоні всіх цих дестабілізуючих факторів відмова тодішньої владної верхівки підписати асоціацію з Європейським Союзом викликала у пересічного громадянина гостре відчуття незбігання очікувань і цінностей з оточуючою дійсністю. «Світле європейське майбутнє», в яке уже подумки вступила більшість свідомого населення держави, раптом виявилось недосяжним.

Такого роду депривація й стала тією останньою краплею, після якої народний гнів вилився у мирні акції протесту, на які вийшли в основному проєвропейськи орієнтована молодь, у тому числі студенти, та нечисленний середній клас українського суспільства. Реальної загрози тодішнім очільникам держави ці акції, хоча й наймасовіші з 2004 р., не становили. Але силове придушення спротиву в ніч на 30 листопада представниками спецпідрозділу МВС України викликало хвилю обурення навіть серед євроскептиків та людей, байдужих до європейського питання. Щовихідних у столиці та у багатьох населених пунктах України на вулиці виходили сотні тисяч людей. Антидемократичні закони «16 січня» викликали ще більше обурення населення, а особливо жорсткою була реакція праворадикальних сил. Сутички на урядовій вулиці Грушевського закінчилися першими людськими жертвами.

За час активних протестів до влади було висунуто низку вимог. Суспільство не прийняло опозиційні політичні сили як єдиний варіант заміни тодішнім представникам влади. Цим протести 2013–2014 рр. принципово відрізняються від акцій 2004 р. Так, опитування, проведене Фондом «Демократичні ініціативи» в січні 2014 р., показало, що опозиція за показником народної довіри у мінусах, але «менш глибоких», ніж тогочасна влада: якщо в Азарова баланс довіри-недовіри становить 36%, то в Яценюка – 17%. Кличко і Порошенко за цим балансом вийшли на нульовий результат (перший при цьому втратив 20%, а другий підвищив його на 30%) [2].

На думку більшості населення, за зазначеним опитуванням, основні причини виходу людей на Майдан — непідписання Угоди про асоціацію з ЄС, побиття правоохоронцями студентів і взагалі «протест проти всього життя», тобто бажання змінити владу, змінити життя в країні.

Масові акції мали достатньо радикальний та агресивний характер, активісти зі зброєю влаштовували погроми, захоплювали адміністративні будівлі, вимагаючи повного перезавантаження влади. Але більшість населення прагнула мирного врегулювання конфлікту суспільства і влади. Так, за переговори між владою і опозицією виступало понад 70% населення всіх регіонів (цей відсоток скрізь був приблизно однаковим). На самому Майдані таких «примиренських» настроїв було значно менше [2].

Основною причиною масових протестів стало всеохопне корупційне загнивання представників влади всіх рівнів, яке викликало глибоку недовіру

до останньої. Українці не довіряли політичним і державним інститутам. Так, за відставку уряду М. Азарова виступало 48% громадян; міністра внутрішніх справ В. Захарченка — 49%. За відставку В. Януковича і проведення дострокових президентських виборів — 43% громадян. За обмеження влади президента і повернення до Конституції 2004 р. — 40% громадян. Тодішньому президентові України в цілому не довіряли 62% респондентів, Верховній Раді — 75%, уряду — 66, міліції — 71, СБУ — 58, судам — 72, Конституційному Суду України — 63, прокуратурі — 69%. Політичним партіям не довіряють 66% опитаних. М. Азарову — 66%, В. Захарченку — 62, А. Ключеву — 57, В. Рибаку — 64% [2].

На даний час зміна влади відбулася, але після масових розстрілів активістів, анексії Криму, триваючих безладів на Сході України суспільство не готове позбавити владу контролю, тим паче, що нових облич не з'явилося. Безперервні пікети владних установ на тлі загрози поділу країни, соціально-економічної катастрофи, деморалізованих правоохоронців, дестабілізуючих заяв колишніх можновладців із-за кордону не дозволяють говорити про зниження протестної активності населення. Численні провокації, інформаційна війна та агресія з боку найближчого сусіда продовжують розхитувати ситуацію в країні, позбавляючи конструктиву протестні акції. Першочерговим завданням влади за цих умов стає необхідність налагодження діалогу із суспільством і регіонами та стабілізації ситуації на загальнодержавному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Середа Е. Психология протеста. 5 интересных фактов с украинскими примерами [Електронний ресурс] / Е. Середа. – Режим доступу: http://frazua.com/analitics/13.02.14/187677/psihologija_protesta_5_interesnyh_faktov_s_ukrainskimi_prime-rami.html.
2. Кириченко І. Євромайдан: критичний розкол між владою і суспільством [Електронний ресурс] / І. Кириченко. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/socium/yeвромайдан-kritichniy-rozkol-mizh-vladoyu-i-suspilstvom-.html>.

Г. І. Жекало, аспірантка, м. Івано-Франківськ

ПРИЧИНИ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

У сучасному суспільстві неможливо обійтися без суперечностей інтересів та цілей різних прошарків людей. Саме конфлікти та суперечності є тим явищем, яке примушує змінювати існуючу ситуацію і частіше за все в кращий бік.